

BILJNI I TRADICIONALNI BILJNI LEKOVI U REPUBLICI SRBIJI

Dragana R. Pavlović¹, Tatjana Kundaković Vasović², Nada Kovačević²

¹Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Katedra Farmacija, Niš, Srbija

²Univerzitet u Beogradu, Farmaceutski fakultet, Katedra za farmakognoziju, Beograd, Srbija

Kontakt: Dagana R. Pavlović
Bulevar dr Zorana Đinđića 81, 18000 Niš, Srbija
E-mail: anagard@medfak.ni.ac.rs

Prema Zakonu o lekovima i medicinskim sredstvima Republike Srbije, koji je usklađen sa evropskim direktivama o lekovima, supstanca koja predstavlja aktivnu komponentu leka može biti i biljnog porekla. Biljni lekoviti proizvodi (biljni lekovi – BL i tradicionalni biljni lekovi – TBL) primenjuju se za prevenciju i lečenje određenih oboljenja i stanja, njihovih početnih, blažih, ali i hroničnih i rekurentnih oblika.

U smernicama o farmaceutskom kvalitetu BL i TBL insistira se na rigoroznom i detaljnom definisanju polaznih biljnih sirovina, proizvodnog procesa i gotovih farmaceutskih proizvoda. Registracija ovih vrsta lekova obavlja se u Agenciji za lekove i medicinska sredstva Srbije. Tokom procesa registracije BL primenjuje se „Herbal Anatomical Therapeutic Chemical“ sistem koji je sastavni deo WHODrug Global sistema za klasifikaciju proizvoda i supstanci (HATC). Za sada je broj registrovanih BL i TBL u Srbiji skroman, u poređenju sa njihovim brojem u većini zemalja članica Evropske Unije. Agencija za lekove i medicinska sredstva Srbije kontroliše uputstva za lekove u kojima moraju biti naznačeni, između ostalog, i svi podaci o indikacijama, doziranju, kontraindikacijama, merama opreza, neželjenim reakcijama i interakcijama. Dakle, primena registrovanih BL i TBL predstavlja savremeni fitoterapijski pristup i najbezbedniji način korišćenja biljnih lekovitih supstanci i preparata.

Pored lekovitih, na tržištu postoje i druge kategorije biljnih proizvoda (biljni dodaci ishrani, biljni čajevi itd.), koji nisu namenjeni terapiji i lečenju. Stavljanje u promet dijetetskih proizvoda zasniva se na drugim zakonima i pravilnicima, a može se realizovati posle upisa u Registar dijetetskih proizvoda, za šta je nadležno ministarstvo za poslove zdravstva.

Acta Medica Medianae 2022;61(4):77-86.

Ključne reči: *biljni lekovi, tradicionalni biljni lekovi, tržište Republike Srbije*